

Duálne vzdelávanie skalických strojárov

Už niekoľko rokov zápasia stredné odborné školy s nedostatočným finančným zabezpečením, nedostatočným materiálnym a technickým vybavením školských dielní, v ktorých sa majú žiaci pripravovať počas štúdia v technických študijných a učebných odboroch. V posledných rokoch sa zvýšil záujem zamestnávateľov o absolventov technických odborov, ktorí by mali zabezpečiť nepretržitú prevádzku strojárskej výroby. Potreba podnikov na kvalifikovanú pracovnú silu je oveľa vyššia ako je počet absolventov v odboroch technického zamerania. Preto sa rozhodla aj Stredná odborná škola strojnica v Skalici zabezpečiť kvalitnú prípravu budúcich strojárov v systéme duálneho vzdelávania od 1.9.2015 v spolupráci s najväčším zamestnávateľom v regióne, s ktorým už niekoľko rokov spolupracuje pri výchove a vzdelávaní žiakov.

Stredná odborná škola strojnica v Skalici umožní v školskom roku 2015/2016 prvým 24 žiakom prihlásených do 1.ročníka v študijnom odbore 2411 K mechanik nastavovač absolvovať duálne vzdelávanie podľa nového zákona o odbornom vzdelávaní a príprave. Vzdelávanie žiakov v systéme duálneho vzdelávania má zlepšiť podmienky prípravy pre budúce povolanie priamo u zamestnávateľa, ktorého požiadavky na zamestnanca sú úzko prepojené s teoretickou prípravou žiakov v škole. Podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave platného od 1.4.2015 budú mať žiaci vytvorené počas štúdia také podmienky, ktoré im zabezpečia kontinuálne vzdelávanie podľa potrieb zamestnávateľa bez potreby rekvalifikácie po ukončení štúdia. Zamestnávateľ si vychová plnohodnotných odborníkov pre svoje potreby a žiak sa už počas štúdia oboznámi s automatizovanou prevádzkou, v ktorej nájde možnosti ďalšieho uplatnenia.

Skalickí strojárni zavádzajú svoj systém duálneho vzdelávania v strojárskej výrobe na základe zmluvy, ktorú podpísali s podnikom INA SKALICA spol. s r.o.. Spolupráca školy a podniku v oblasti odborného vzdelávania a prípravy už bola ocenená v roku 2014 ministrom hospodárstva Cenou za najlepšiu spoluprácu školy so zamestnávateľom. Skalickí strojárni využili svoj potenciál a vysokú kvalitu prípravy svojich absolventov. Ich možnosti uplatnenia by sa mali zlepšiť, ak sa žiak adaptuje do reálneho pracovného prostredia už počas stredoškolského štúdia a to od nástupu do 1.ročníka. Rovnomerný počet hodín teoretického a praktického vyučovania a úzke prepojenie teórie s praxou by mali zabezpečiť rozvoj vedomostí a zručností v takej miere, že absolvent bude plnohodnotným odborníkom pre danú oblasť výroby, v ktorej sa vzdeláva počas celého stredoškolského štúdia.

V súvislosti so zavádzaním duálneho systému vzdelávania sa objavujú pochybnosti zo strany škôl a hlavne ich riaditeľov. Podľa riaditeľky SOŠ strojníckej Skalica Žanety Sirkovej sú pochybnosti na mieste. Ideme do niečoho nového, čo sme v rozsahu platného zákona ešte nevyskúšali. Prvky duálneho vzdelávania už mnohé školy aplikovali dávno do svojej praxe a v podstate duálne vzdelávanie nie je nič nové. Dlhé roky po revolúcii sme si zvykali na iné pravidlá, ktoré ideme teraz meniť. Myslím si, že celé duálne vzdelávanie je postavené na tom, ako sa škola dohodne so zamestnávateľom a aké podmienky si stanoví v zmluve o duálnom vzdelávaní. Najlepšie sa zavádza duálne vzdelávanie tam, kde si školy zachovali svoj

profesijný smer, spolupracovali so zamestnávateľom v odbornej príprave a teraz tie svoje existujúce prvky duálneho vzdelávania zakomponujú do zmluvy o duálnom vzdelávaní podľa platnej legislatívy. Zákon o odbornom vzdelávaní a príprave je na mieru ušitý pre školy, ktoré spolupracujú s veľkými podnikmi. Nemôže sa stať, že škola chce niečo iné ako partnerský podnik. Potom by nemalo odborné vzdelávanie význam. Ak majú škola a partnerský podnik spoločné ciele a plnia spoločné úlohy, nie je problém sa dohodnúť, aby to nepoškodilo chod školy. Treba len využiť všetko, čo zákon ponúka a hlavne, čo je najlepšie pre znižovanie nezamestnanosti mladých ľudí, pre ich odborný a profesijný rast. Celá koncepcia rozvoja SOŠ strojníckej Skalica je už niekoľko rokov postavená na zvyšovaní kvality odborného vzdelávania s následným uplatnením strojárov v praxi. Zamestnanosť našich absolventov je 85-95 %, čo je výsledok spoločnej odbornej prípravy žiakov počas štúdia, na ktorej sa podieľajú aj odborníci z praxe. Niekoľko rokov sa pripravujú žiaci nielen v školských dielňach, ale posledné dva roky štúdia aj v partnerskom podniku na základe podpísanej zmluvy.

Príprava absolventov pre potreby strojárskej výroby je veľmi náročná z hľadiska finančného, materiálneho a technického zabezpečenia. Školy technického zamerania si nemôžu dovoliť vybaviť školské dielne podľa potrieb zamestnávateľov. Ich nároky na vedomosti a zručnosti absolventov sa zvyšujú z dôvodu rýchleho rozvoja strojárskeho priemyslu, kde sú prevádzky automatizované a vybavené takým zariadením, s ktorým sa absolventi počas štúdia nikdy nestretnú. A práve praktické vyučovanie zastrešuje zamestnávateľ v duálnom systéme vzdelávania, ktorý umožní žiakovi pripravovať sa tak, aby získal potrebné technické vedomosti a zručnosti. Žiak sa adaptuje už počas štúdia v reálnom pracovnom prostredí, kde získa obraz o podnikovej prevádzke. Podnik má viac možností, ako žiaka motivovať rôznymi benefitmi počas odbornej prípravy. Na základe učebnej zmluvy môže žiak získať podnikové a motivačné štipendium, jeho produktívna práca je ohodnotená a môže viac rozvíjať svoje zručnosti pre odbornú prax.

Ale čas ukáže, ako sa školy postavia k možnostiam, ktoré im ponúka Zákon o odbornom vzdelávaní a príprave. Až po roku, možno dvoch, budeme môcť zhodnotiť, aké pozitíva a negatíva nám zákon prinesie a čo bude potrebné ešte zmeniť. Školy, ktoré už Zmluvu o duálnom vzdelávaní s podnikmi podpísali, budú môcť po roku povedať, čo nám nový Zákon o odbornom vzdelávaní a príprave priniesol. Podstatné je, aby sme sa snažili vychovávať mladých plnohodnotných ľudí, ktorí nájdu uplatnenie a nebudú sa po ukončení štúdia hlásiť na úradoch práce ako nezamestnaní. Hlavným cieľom je znížiť nezamestnanosť absolventov a vychovávať ich podľa potrieb trhu práce. Ak to má byť v spolupráci s podnikmi, ktoré majú záujem spolupracovať, tak by sme tomu mali byť naklonení.

SOŠ strojníccka Skalica